

Sr. conselleiro de Política Social
Edificio Administrativo San Caetano
15781 – SANTIAGO DE COMPOSTELA

Expediente: G.6.Q/4059/18

Santiago de Compostela, 21 de maio de 2018

Sr. conselleiro:

Nesta institución iniciouse este expediente de oficio, en aplicación do disposto no artigo 16 da Lei 6/1984, de 5 de xuño, do Valedor do Pobo, como consecuencia da noticia aparecida no diario La voz de Galicia o 16 de maio en relación coa retirada dunha risga.

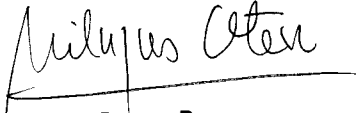
Na noticia sinálase que a familia de María T S é unha mostra máis de incoherencia social. Na súa casa viven ela, os seus tres fillos, un xenro e dous netos. Sete en total. Ata fai tres meses cobraban unha renda de integración social (risga) de 650,8 euros. «Os céntimos son moi importantes para nós», apunta esta veciña de Vigo. Por se sobrevivir con 97 euros ao mes por persoa fose pouco sacrificio, a desgraza cebouse de novo neste fogar ao atopar dous dos seus membros emprego. «O meu fillo e a miña filla empezaron a traballar na ribeira preparando pescado tres horas ao día de martes a venres. Gañaban cada un 120 euros e pagaban 50 de autónomos, polo que quedaban 70. Entre os dous achegaban ao fogar 140», relata a muller. Antes de que aceptasen o emprego consultou cunha traballadora social, quen, tal como asegura, respondeulle: «Menos dá unha pedra». A sorpresa chegou ao recibir unha notificación da Xunta na que lle comunicaba que lle rescindía a risga ao contar o fogar con ingresos. A familia pasou de 650,8 a 140 euros ao mes pola desgraza de atopar un emprego. «O meu fillo deuse de baixa e deixou de traballar, pero a miña filla seguiu algo máis porque necesitaba xustificar algún ingreso para que lle desen os papais ao marido. Despois deixouno tamén», explica. Agora, de novo sen ingresos no fogar, volveu a solicitar a renda e díxéronlle que lla concederán o próximo mes, pero non se fía. «Desde que a quitaron fai tres meses non puiden pagar o aluguer do piso de 450 euros e teño medo de que me boten. Non abro nin as cartas, non quero sabelo. Tampouco podo pagar a luz e a auga», laméntase entre saloucos. En total, son catro persoas buscando traballo para alimentarse elas, o fillo pequeno que estuda cuarto curso da ESO e os dous netos de María de cinco e dous anos. «Non me importa no que teña que traballar: no fogar, coidando nenos, persoas maiores... Dáme igual o horario e o que sexa ou onde sexa, aínda que teña que ir fóra de Vigo», insiste unha e outra vez. O único que non quere é dar a cara para impedir que se burlen do seu fillo no colexio. Polo menos agora ten á súa filla que pode a coidar dos nenos, algo que non sucedía antes. «Cando non estaba ela ofrecéronme un traballo de interna nunha casa por 450 euros ao mes e non puiden collelo porque tiña que coidar dos

netos», xustifica. Mentres non sae da fochanca recorre a organizacións como Cáritas, á igrexa da súa parroquia e á súa irmá, que vive en Madrid e que de cando en vez lles envía algo que botarse á boca. Non ten máis que palabras de agradecemento para Antón Bouzas, do colectivo Os Ninguéns, quen lle bota unha man cos trámites para tratar de mellorar a súa situación canto antes. Os Ninguéns e outros colectivos sociais da cidade criticaron en máis dunha ocasión que se retire a risga ás persoas que residen nunha mesma vivenda na que alguén percibe un soldo. Esta circunstancia levou a algúns perceptores para ter que deixar de compartir piso con outras persoas que están a traballar. No caso de María, agora vese na tesitura de ter que deixar de vivir cos seus fillos no caso de que eles volvan atopar traballo. Con todo, o que máis desexa é conseguir un emprego que lle permita levar unha vida digna e manter á súa familia, sobre todo, aos seus netos. «Son os que máis pena danme. Pido traballo para min e para os meus fillos, para poder saír desta fochanca, arrepiame que nos poidan botar á rúa», conclúe.

Pola nosa banda no último informe ao Parlamento de Galicia sinalamos que un problema de relevancia é a denegación da risga cando o solicitante ten un traballo parcial e pouco remunerado e por tanto pode atoparse en situación vulnerable. Formulamos á consellería recomendacións (Q/63690/16 e Q/25787/17) para que revisara o seu criterio, de acordo co cal se denega a risga nos casos nos que o solicitante ten un traballo remunerado moi limitadamente, polo que non pode entenderse que descarte a situación ou o risco de exclusión social. A consellería respondeu que estaba a estudar esa circunstancia para incluíla como parte do decreto de desenvolvemento da lei. Respondeu que o anteproxecto de decreto contemplaría equiparar á situación de desemprego o suposto de persoas inscritas como demandantes de mellora de emprego. A aplicación do criterio recomendado resulta razoable (Q/63690/16 e outras similares). Porén, consideramos que a lei xa permite aplicar o criterio recomendado, posto que se non fora así o regulamento tampouco podería habilitar tal cousa.

Polo exposto anteriormente iníciase a correspondente investigación sumaria e informal para o esclarecemento dos feitos. En concreto solicitamos desa consellería que no prazo de 15 días, de acordo co previsto no art. 22.1 da Lei do Valedor do Pobo, nos facilite información, no ámbito das súas competencias, sobre a comprobación do sinalado; sobre as causas da retirada completa da risga, a pesar do sinalado (no caso de confirmarse); sobre as medidas adoptadas ou previstas; e sobre as demais circunstancias relevantes.

Agradézolle a remisión do preceptivo informe e saúdoo atentamente.

Milagros Mª Otero Parga
Valedora do Pobo